

Årsmelding for kulturminneprosjektet Stiftelsen Tollerodden 2022, Kirkestedet 9, Larvik. Kjære venner av Tollerodden!

2022 har vært et arbeidskrevende år med å starte reguleringsbehandling for et mulig Colin Archer-senter. Reguleringsarbeid etter plan- og bygningsloven er tidkrevende, og kan ta år å komme i mål med. Parallelt med dette arbeidet har videre kronerulling i et spleiselag for å restaurere Colin Archers beddinger stått i fokus. Beddingene er mer enn 100 år gamle og har ikke vært skjøttet på 56 år. Sikringsarbeid av steinsettingene som er basisen for et båtbyggeri, er høyst påkrevet, også av hensyn til allmennhetens ferdsel!

Havnefestival 2022. Colin Archer havnefestival er et årlig arrangement. Arrangementet er godt besøkt av historiske båter siste fredag og lørdag i juli. En viktig markering av Larviks maritime historie. Etter samling på Svenner fortsetter skøyten inn fjorden, en ferd som avsluttes med regatta og mange aktiviteter ved Sjøfartsmuseet, Skottebrygga og Tollerodden, et solid samarbeidsprosjekt. Årets faglige input: Frammuseets direktør Geir Kløvers foredrag «FRAM» blir til!

Foto fra årets regatta: M. Beck.

Kulturmiljøet på Tollerodden byr på mange arrangementsmuligheter. I 2022 prøvde Team Tollerodden ut Rosehagen, Tolleroddens nordside. En vakker solnedgangsplass, lun og trivelig. En «myldre plass» for 48 glade grillgjester. Det har også vært liv og røre i løpet av fire ukers sommerkafe i Larviks «kulturminnepark» Tollerodden. Besøket av historisk interesserte, båt- og badegjester viser for en fantastisk plass parken er til rekreasjon og en fri og vakker lekeplass for alle aldre.

Prosjektet «**Nytt liv til vår egen kultur og historie**» skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2022 har igjen vært et utfordrende år for Tollerodden. «Kulturminneparken» er et yndet sted for folk i alle aldre. Takk til Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen UNI, Anders Jahres humanitære stiftelse, Asko Øst og mange besøkende på sommerkafen. Takk også til de som har stått oss bi i arbeidet med å plassere et mulig Colin Archer-senter!

«Den beste måten å forutsi fremtiden på, er å skape den» F. Nansen

Ekstra takk til dere som besøker og oppmuntrer oss, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlig og privat som støtter opp om kulturminnet Tollerodden.

*Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder*

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer: 980 287 173.

Bankgiro: 1594.17.21130. www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorerklæring, og gave- og dugnadsdokument.

1 Innledning

Stiftelsen Tollerodden har hatt restaurering og drift av Kirkestredet 9 i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998/99 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en løsning sammen med Larvik kommune. Huset hadde over lengre tid stått tomt, og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle «det nærliggende kulturmiljøet», forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset. Dette endte i en NIKU-rapport som la føringer for det antikvariske arbeidet. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar. Dette styrker antakelsene både om husets opprinnelse, og også dekor og interiørens verdier.

Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667-68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca. 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten (med reguleringsplan 1995/98). Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen, noe som synes godt i både hus og park. I 2002 utfordret kommunen stiftelsen til å lage en handlingsplan for et helhetlig grep om huset og områdets historie, herunder markering av parkens mer enn hundreårige maritime historie knyttet til blant annet skips- og båtkonstruktør Colin Archers båtbyggervirksomhet på området.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmennyttig formål. Styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet og det nære kulturmiljøet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnets uttrykk, slik at det på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet.

Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen «vern gjennom bruk» og visjonen «Nytt liv til vår egen kultur og historie».

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet «hus» omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer ble ferdigstilt i 2003, og oppgradert i perioden 2019 til 2022.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/24, har fått betegnelsen «Det historiske huset». Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har en helhetlig plan for restaureringen, og alle restaureringsresultater er rapportert løpende. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016-22 omfattet prosjektet tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det en gang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Fullført i 2019/20/23.

Kulturminnet Krabbedammen fra 1860-70-årene startet stiftelsen arbeidet med å restaurere/rehabiliterer i 2015. Krabbedammen er saltvannsbassenget i parken. I konstruktiv dialog med Larvik kommune er dammen

restaurert høsten 2019 og våren 2020. For å styrke stiftelsens allmennyttige formål er første fase mot et Colin Archer-senter i parken avsluttet. Fase II ble igangsatt i 2019. RS 14 Stavanger er innkjøpt og midlertidig plassert i parken for bevaring og visning. Se punkt 3.3.

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2022.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og bildedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles restaureringslogger løpende. Disse er tilgjengelige elektronisk.

I 2014, 2015 og 2021 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene går i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og utleie av arealer i store deler av første og annen etasje. I 2015 startet arbeidet med å utvikle et større møtelokale i annen etasje. Fullført i 2021/22.

DOKUMENTASJON

Det har gjennom prosjektperioden utviklet seg en sterk interesse for å avsette økonomi og overskudd i form av kompetanse til å dokumentere Tollerodden-huset og parkens levde liv og historie. I 2018/20 ble hjemmesidene www.tollerodden.no revidert og oppdatert. Det er produsert flere filmer som oppsummerer prosjektet fram til 2019. I 2020/22 er det laget en kort pedagogisk film om RS 14 Stavanger til formidling for barn og unge.

Filmene ligger på www.tollerodden.no og er tilgjengelige på YouTube. Det er også gjennomført personintervjuer med sentrale personer som forteller om sitt frivillige og profesjonelle engasjement for å stille seg til rådighet for stiftelsens mål om å gi nytt liv til Tollerodden, huset og nærmiljøet. Alle intervjuene er gjennomført av journalist og filmskaper Erik Jacobsen. Styret engasjerte Østlands-Postens tidligere redaktør Terje Svensen til å skrive utredningsheftet «Tollerodden - fra privat perle til folkets oase - hendelser og historier fra ca. 1921 til 1999» da stiftelsen ble dannet. Styret har selv vært redaksjonskomite.

DIALOG MED GRUNNEIER OG VERNEMYNDIGHETER. Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand: Parken, badeplassen Tollerodden og et maritimt historisk senter. I det videre utviklingsarbeidet er målet å utvikle et Colin Archer-senter. Dette vil få en vesentlig plass i et slikt framtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Larvik kommune, Larvik Museum, Sjøfartsmuseets Venneforening, Larvik Havn, naboer og Frithjof II-miljøet. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havnen Skottebrygga og kulturminnet «C.A.-beddingen». Stiftelsen ser dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det overordnede målet for stiftelsen er å videreutvikle området med en maritim historisk tilnærming.

NORDHAGEN, TUNET og OFFENTLIGE TOALETTER i Tollerodden-parken: Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner har med midler fra «kaffekassa» gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt «tun» gjenstår to vesentlige elementer - inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning.

Rekonstruksjon av nordvesthagen medio 1800 ble fullført i 2019 og åpnet i 2020. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet og kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie. Larvik kommune og stiftelsen restaurerte Krabbedammen (1850/1950) på bakgrunn av notatet Historisk grensesnitt «Fra lagune til badebasseng». Restaureringen gjennomført i 2019/20. **RESTAURERINGEN BLE SAMFINANSIERT.** Kommunen hadde prosjektledelsen og er eiere av anlegget.

1.3 Prosjektprosess, organisering og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektets helhet og enkeltdeler.

Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet 2022.

Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for restaureringen i huset.

Prosjektet kjøper prosjektledelse og teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer etter råd fra restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 428/22), engasjert styreleders enmannsfirma til bla. nødvendig forberedelse av styresaker med oppfølging, søknader, rapportering til gavegivere, innhente anbud, kontraktinngåelser og utarbeide framdriftsplaner. Styreleder skal også gjennomføre vedtatte restaureringsplaner og organisere promoteringsaktiviteter (sammen med Tolleroddens Venner) som gir inntekter til driften og sikrer stiftelsens egenandeler i søknader om tilskudd og donasjoner. En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet er komplisert og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektenes utvidede formål (se punkt 3.1 og vedlegg I). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008 en **hus- og arrangementskomité** som holder tråden i prosjektet «hus i bruk under restaurering». I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen sitter Karen Archer Lauritzen, Ellen Midtvik, Kari Haagensen (delvis permisjon), Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2022. I 2016 ble det opprettet en **hagegledekomité**. Komiteen ivaretar og utvikler de nære hagearealene som stiftelsen har ansvar for. I denne komiteen sitter Bente Skaatan, Liv Bråthen, Torhild Utklev (delvis permisjon) og Hilde Borgir. I 2020 ble det også etablert en **utviklingsgruppe/arbeidsgruppe** for et framtidig Colin Archer-senter (styresak 367/19). Gruppen styrer også flere delprosjekter. Medlemmer: Morten Pedersen (TV), Tove Seierstad, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir (ST). Samme gruppe har arbeidet i hele 2022.

2 Hovedbidragsyttere 2022, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale varige garantier. I 2007-16 og 2016-22 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stødig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent, 22 år på rad, viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- fra 2016 og framover. Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private gavefond, Stiftelsen UNI og Sparebankstiftelsen DNB. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2016 til 2022. At kommunen viser unik interesse, er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid.

Solide donasjoner fra Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16/18/22 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår fram til 2022. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Etter ny fylkeskommunestruktur har ikke vårt kulturminneprosjekt blitt prioritert av den «nye» fylkeskommunen. Overskuddet etter en «strategisk opptrappingsplan» for promotering via dugnad har også i 2022 gitt gode inntekter til målet om å sikre andelen egeninnsatsmidler og dekket de fleste løpende driftsutgifter. I beretningsperioden fikk Tollerodden en privat donasjon fra Anders Jahres Humanitære stiftelse for å starte arbeid med sikring og restaurering av C.A.s beddingen.

En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de fire siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt basisvedlikehold utgjør ca. kr 450 000 per år. C.A.-senter-ideen ble støttet av kommunestyret/kulturmidler i 2022 med kr 200 000.- som en del av spleiselaget mot prosjekt beddinger. Milepælsrapport ble levert sammen med årsmelding for 2021 i juni 2022.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminneglede!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeidsglede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier *"... Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet, og gjør derfor et sjeldent vedtak ved å bevilge ytterligere midler til et prosjekt vi tidligere har vært inne med betydelige midler i."*

Takk også for de mange brukerne som velger Tollerodden til sine selskaper, minnestunder, ledermøter, firmabegivenheter og andre arrangementer. De mange godord gjennom året i gjesteboka kan ikke måles i penger!

2.1 Egenkapital

I tråd med revisors anbefalinger føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte. Egenkapitalen er i perioden endret fra kr 28 567 264 til kr 28 796 542 se regnskapsførte investeringer og bruk av egenkapital til C.A.-senter fase 1 (vedlegg II) samt note om avsetninger (kortsiktig gjeld) til ikke påbegynte prosjekter.

Egenkapital og avsetning kortsiktig gjeld utgjør kr 29 765 232. I tillegg er dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på kr 1 431 117.-, herav ikke regnskapsført verdi kr 1 127 560 (se vedlegg I). Tollerodden bygningens anskaffelseskost er økt med kr 94 860 i perioden til kr 25 681 826.

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore bedrifter. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver. Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats med 3208 timer.

Dugnadstimenes verdi er satt til kr 270 pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I).

Det har vært utført daglig tilsyn med huset, enten av Per Thorstensen eller Hilde Borgir. Tilsyn med RS 14 Stavanger utføres i hovedsak av nestleder Finn Mørch Andersen.

3 Stiftelsens styre

Styret består av fem representanter og to varamedlemmer. Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for to år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015 etter en godkjenning av kommunestyret som er stiftelsens oppretter.

Styrets sammensetning i 2022

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir (01.08.2022-24)
Nestleder	Finn Mørch Andersen (01.08.21-23)
Styremedlem/sekretær	Ingjerd Beate Nyhus Larsen (01.08.2022-24)
Styremedlem:	Øyvind Bakken (01.05.2021-23)
Styremedlem	Turid Løsnes, Larvik kommune (kommunestyreperioden)

1. varamedlem Tove Merete Seierstad (01.08.2022-23)
 2. varamedlem Ole Henrik Eftedal (01.08.2022-23)
- Personlig varamedlem Turid Bergene, Larvik kommune.

Regnskapsfører: Regnskapskontoret Torstrands Torg, fram til august. Fra august MUNI v/ Elizabeth Hallan.
 Revisor: Ernst & Young ved statsautorisert revisor Hans Georg Skuggedal.
 Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for revisjon.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturelatert virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

For øvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsens formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2022 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt 5 møter (nummerert 112- 117). Saksnummer fra nr 424 til 436, dvs 17 vedtaksaker.

Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og «hus i bruk (promoteringsoversikt)».

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer.

Styrearbeidet registreres som gave, pr time kr 300,-. Varmedlemmer deltar på alle møter. Stiftelsen har journalført dokumenter fra nr 8257 til 8320, dvs 63 dokumenter i 2022. Stiftelsens regnskapsføring bruker EHF-fakturering som gjør at antall journalnummer reduseres og regnskapsføringen forenkles. Regnskapsførte bilag regnes journalført. De får ikke egne numre.

Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte oppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør dette 220 timer som utgjør kr 220 000 eks mva. Firmagave 2022 ført i fakturaer er 185 timer verdsatt til kr 500 pr time. 160 timer administrasjon, vedlikehold prosjektoppfølgning og tilsyn med hus og eiendom.

3.2 Styret har behandlet 17 vedtakssaker, her nevnes noen:

Årsberetning og regnskap 2021, dugnadsdokument 2021 og «hus i bruk» våren og sommeren 2022, styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2022, budsjett 2022, «Nytt liv til vår maritime historie» - bevaring av Colin Archers viktigste arbeider for allmennheten og kommende generasjoner, valg av ny regnskapsfører etter Gerd Lindhjem som døde plutselig i juni. Stor takk til Gerd som har gitt all regnskapsføring vederlagsfritt siden år 2000. Konsekvensen for drift pga høye strømpriser, forprosjekt Colin Archer-senter fase I-II se p.3.3.: Regulering av areal CA-senter. Varsling om oppstart av reguleringsarbeid og

vurdering av et moderert fotavtrykk, søknad om miljøverntilskudd/energibesparende tiltak i nybygg, status for framtidig retningsvalg for Kirkestredet 9. Takk til Dog McKenzie fra Baltimore USA for gaven skipsmodellen LEON. Prioritert vedlikehold og restaurering 2022, fornyet søknad til Larvik kommune om støtte til drift og vedlikehold av huset, utvikling/endring av kampanjefilm, revisjon av tidligere film. Prosjekt bedding forarbeider: Finn Christiansen og leder følger opp videre. «Blått skilt» - en hedersbevisning fra Larvik historielag - ble ferdigstilt og hengt opp i juli. Kommunestyrets vedtak om videre arbeid med Colin Archer-senteret - fremme planinitiativ. Formidlingsprosjekt 360 graders 3D animasjon «Velkommen til Colin Archers båtbyggerbuer».

3.3 Strategi og handlingsplan: Utvikling av Colin Archer-senter, oppstart fase II

Det har vært guidede visninger i båthallen for 495 personer. Dokumenterte dugnadstimer i perioden er 624 arbeidstimer i Colin Archer-utvikling i tre parallelle prosjekter.

Styrets utviklingsgruppe/arbeidsgruppe, opprettet i 2019, består av Finn Mørch Andersen, Tove Merete Seierstad, Morten Pettersen og Hilde Borgir. I beretningsperioden har gruppen hatt 26 møter. Det føres referat fra møtene til internt bruk.

Finansieringsgrunnlag pr 2022 til pågående prosjekter (se under): Sparebankstiftelsen DNB: Formidling kr 400 000.-. Anders Jahres Humanitære Stiftelse kr. 260 000,-: Restaurering av bedding. Larvik kommune kr 200 000.- ekstrabevilgning juni bedding, Asko ØST Norgesgruppen kr 25 000,- CA-senter, Larvik kommune kulturmidler 2022 på kr 300 000,-, samt kommunestyrevedtak LK støtte til reguleringsarbeid kr. 100 000.- (primærfondet).

Utviklingsprosjekt CA-senter med referanseobjekt RS14 Stavanger.

RS 14 Stavanger står i egen båthall i parken til bevaring og visning. I perioden har det blitt gjennomført vedlikehold og sikring av båt og båthall. Det er tilrettelagt og gjennomført visninger i sommerperioden. Interessen har vært stor. Det har også vært mange tilreisende fra både inn- og utland. Fem seilende Colin Archer-skøyter med fullt mannskap har besøkt prosjektet. Filmen RS14 Stavanger ble lagt ut på YouTube 2021. Den er sett 1100 ganger i beretningsperioden. Utviklingsgruppen har i perioden arbeidet kontinuerlig med grunnlagsmateriale for lokalisering med mulig realisering av Colin Archer-senteret. Kommunestyrets vedtak i 2021 viste en retning som stiftelsen og gruppen arbeider videre med. Hele gruppen har deltatt i et samarbeid med rådgiver kulturminner og stedsutvikling i Larvik kommune, Ellen M. Devold. Kommunestyret anbefalte Stiftelsen Tollerodden å fremme planinitiativ for etablering av Colin Archer-senter. Planinitiativ (etter plan- og bygningsloven) ble sendt kommunen, og reguleringsplanarbeidet er igangsatt. Stiftelsen har valgt Spir arkitekter ved Kristian Ottesen som reguleringsarkitekt og Niels Torp som designarkitekt. Det arbeides nå med ett forslag til plassering. Gruppen rapporterer løpende til styret som vedtar videre framdrift i saken. Kunnskapsinnhenting om både bevaring av fartøy på land og mulige pedagogiske konsepter for formidling pågår kontinuerlig. Det er i perioden bla. avholdt et åpent møte og et møte med Vestfold og Telemark Fylkeskommune, avdeling for kulturarv. Arbeidet med fase II med hovedfokus plassering av et senter og formidlingskonsepter fortsetter i 2023.

Restaurering av Colin Archers bedding. I perioden har arbeidet med å sikre og restaurere Colin Archers bedding fortsatt. Historisk utredning og restaureringsplan er fullført, og danner grunnlag for fortsatt arbeid med finansiering. Dagens «prisbilde» innebærer høyere kostnader enn tidligere beregnet.

Formidling: «Colin Archer for allmennheten - besøk CAs verft på slutten av 1800-tallet» - en 360 graders 3D animasjon er planlagt og igangsatt sammen med firmaet Tidvis - interaktiv forskningsformidling. Prosjektet fullføres våren 2023.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2022 ble igjen en suksess. Konserten med «Spillelista» ble støttet av Larvik kommune. Det var ca 1.500 mennesker innom i parken på tross av at «senkvelden» ble rimelig kald. Sommerkafé og åpent hus med husvandring og båthall alle dager i juli. Marys Trio med Per Thorstensen i spissen holdt fire konserter ute på tunet. «Ukulelegutta» åpnet kafeen med

en times konsert med fullsatt tun! Siste åpningsdag, 30. juli, spilte i tradisjonen tro Bratsberg Amts jazzorkester. Takk til alle som stiller opp for Tollerodden.

Det ble gjennomført 2.366 visninger i hus og i båthallen. Den kulturelle skolesekken med femteklassene ble ikke prioritert av Larvik kommune i 2022. Sammen med bla. Frithjofs Venner, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum og Vestfoldmuseene ble Colin Archer Havnefestival gjennomført siste helg i juli. Årets foredragstema var polarskuta FRAM. Foredragsholder var museumsdirektør Geir Kløver ved Frammuseet. «Archerspelet» i regi av Larvik Teater trakk 1.200 publikummere til parken i dagene 11.-14. august. «Musikkspillet» viser en periode i familien Archers tid i Larvik. Kafeen, huset og båthallen var åpen alle fire kveldene. Høstens «Barokkaften» i samarbeid med Larvik Barokk var fullbooket. Julegrantenningen gikk også som planlagt. En stor takk til Larvik Veterankorps for musikkstøtte til gangen rundt juletreet.

Det ble loggført 2366 personer på guidede besøk i huset og 495 besøk i RS14 Stavanger-hallen. Huset ble stengt ned medio desember av hensyn til strømprisene!

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført i samarbeid med Per Thorstensen, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt.

Det er også inngått årskontrollkontrakter innen VVS, brannsikring/overvåkning og el-systemet.

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

Markedsføring, besøk på nettsiden www.tollerodden.no og allmenn pressedekning er som regel knyttet til aktiviteter og arrangementer. Boka/heftet «Colin Archer-den verdenskjente båtkonstruktøren fra Larvik» har fått tildelt ISDN-nummer av Nasjonalbiblioteket. Fra våren 2023 er den klar for omsetning i Norli i sentrum og i deres nasjonale system (klikk og hent). Nytt og revidert opplag i 2022. Bøkene/heftene selger godt både på våre nettsider og på kafeen. Oppslutningen om denne historiske kunnskapsbasen har hatt et godt landsdekkende nedslagsfelt. I forbindelse med gaveutdeling fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse ble det avholdt et virtuelt tildelingsarrangement 28. mai hvor 5 gavemottakere ble presentert med sine prosjekter.

Stiftelsen Tollerodden var en av de som fikk 4 min. videopresentasjon, opptaket på Tollerodden var knyttet til prosjektet «Colin Archers originale bedding restaureres». Programmet ble sett av ca 800 personer som hadde koblet seg på sendingen. Sendingen som nyhet ble dekket både i radio og TV. Debatten om plassering av et senter på kommunal grunn i sjøfronten der båtbyggingen skjedde, fortsatte i hele perioden. Mange synspunkter og meninger framkom i Østlands-Postens spalter og på sosiale medier i forbindelse med formannskapetets og kommunestyrets behandling. I forbindelse med oppstart av reguleringsplanarbeidet ble det arrangert et ÅPENT MØTE om plassering, og nye konkrete forslag til senterutforming ble framlagt av arkitekt Niels Torp. Han understreker at et Colin Archer-senter vil ha nasjonal og internasjonal verdi. De frammøtte fylte Marys stue. Årets begivenhet i parken ga flere titler under headingen «Archerspelet»: En stor suksess for Larvik Teater med ca 1.200 publikummere. «Spelet som har alt» (ØP). Tollerodden bidro med en varm hilsen i programmet. Det legges jevnlig ut nyheter på facebook og www.tollerodden.no. I lokalavisen kan en finne titler som «Ivaretar tradisjonen Colin Archers Havnefestival», «Polarskøyta FRAM holdt mål - Geir Kløver», kulturminnestemning på Tollerodden», «Sommerhelg på Tollerodden», «Grosserer Falkenberg inviterer på vennemiddag 1790». Etter et langt samarbeid med Larvik Historielag kom det opp «Blått skilt» på Tollerodden.

4 Prosjekterings- og restaureringsplaner

Status prosjektering: I Tolder Kjærulfs sengekammer er de viktigste delene av arbeidet gjennomført. Konservering av himling, rekonstruksjon av veggklede anno 1730, maling og belistning. Takstene fra 1730 gir et unikt utgangspunkt for å visualisere Tolder Kjærulfs sengekammer. Det arbeides kontinuerlig med en så tidsriktig innredning som mulig. Det er kjøpt inn to autentiske elementer, en rottingstol fra ca. 1730 og et senbarokk speil med gullramme. I beretningsperioden ble det arbeidet videre med en replika av Tolder Kjærulfs

«borgerseng». Trearbeidet ble utført av Lorentzens Trevare. Ved stor dugnadsinnsats ble håndsydde draperier i fransk blå silke montert etter maling. Resterende dekor ble utført i 2021/22.

NY INNGANG FRA KIRKESTREDET: Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt «inngangen fra Kirkestredet». Det arbeides videre med nye ideer som kan sikre tunet en enkel tilgang til parken.

Arbeidet med sikring er påbegynt i 2021/22 (tyverisikring, alarmsystemer, kameraovervåking med oppdaterte plantegninger): En helhetlig gjennomgang er gjennomført ved finansiering fra Stiftelsen UNI. I 2022 ble husets tyverialarmsystem oppgradert og knyttet til kameraovervåking

I perioden startet også arbeidet med å restaurere gammelhusets kjellergulv med kulestein og leire fra sjøbunn med skjellsand. Arbeidet ledes av Per Thorstensen og fortsetter i 2023.

En historisk utredning om Colin Archers bedding, samt restaureringsplan er fullført i 2022.

Finansieringsarbeidet pågår (se også p. 3). Arkitekt Finn Christiansen bistår oss med sin restaureringskompetanse og er ansvarlig søker om tiltaket i vårt nære kulturmiljø.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av EM Solution AS, Larvik. Det er lagt nye datakabler til andre etasje. Huset har fått utvendig fotoovervåking knyttet til det tekniske anlegget. Båthallen har fått installert trådløs brannmelder og er knyttet til husets brannvarslings-system knyttet til Larvik Brannvesen. De samme installasjonene er gjort i kommunens og stiftelsens uthus, betalt av stiftelsen.

Innredning rom 104 Sengekammer

Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer. Arbeidet er påbegynt, se p. 4.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er fullført i 20/21.

Innredningsarbeid i møterom og grupperom er ferdig. Sluttrapport og regnskap til Stiftelsen UNI, Vestfold Fylkeskommune, Sparebankstiftelsen DNB og Miljøverndepartementet er levert.

På sørsiden: Planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet er klare. Planen er under revisjon og settes i gang tidligst i 2023/24. Arealet er også atkomst til friområdet. **Krabbedammen, se punkt 1.2, siste avsnitt.**

Utvendig vedlikehold

I 2021 var det 10 år siden «det historiske huset» (grå del) ble malt. Hele det «historiske huset» er malt to-tre ganger med linoljemaling fra Ottosson. Vinduene er re-malt med Jotun dør- og vindusmaling.

«Ny-fløyen» fra 1870 (den hvite) er planlagt vedlikeholdt i 2023. Etter 20 års drift av ny-fløyen er det behov for å oppgradere fløyens ventilasjonsanlegg. Stiftelsen har malt «kommunens uthus» med linoljemaling (Ottosson, malingen er bekostet av LK).

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Sjømannsforening, Foreningen Larvik sjøfartsmuseum Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat, Opplev Larvik, Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik Barne- og ungdomsteater, Larvik Teaterforening, Marys jasstrio, Bratsberg Amt Jazzorkester, Larvik kommune - kulturetaten og plan- og byggesak, Frammuseet, Poesiparken, Norsk Folkemuseum, Kunst- og industrimuseet i Oslo, Nordiska Museet i Stockholm, Larvik Teaterforening og Larvik Barokk har vært av stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og økt egenkapital i perioden 2000-2022

År	egenkapital	økt egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
2017	kr 26 885 142	kr 448 299	kr 733 040
2018	kr 28 469 278	kr 1 650 972	kr 937 552
2019	kr 29 046 539	kr 450 158	kr 1 026 950
2020	kr 28 033 182	ned kr 1 013 358*	kr 1 130 705
2021	kr 29 175 131	kr 141 949	kr 1 065 500
2022	kr 29 765 232	kr 590 101	kr 1 273 560

Totalt

kr 19 637 422

Egeninnsatsen i 2022 er dugnad (sats endret til kr 270 pr time) samt ikke regnskapsførte gaver kr 1 273 560, verdi totalt fra 2000-2022, kr 19 637 422.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, vederlagsfri profesjonell innsats, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger krever et skarpt søkelys på likviditetsstrømmen. Uten Larvik kommunes «frie» midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet. Solide midler fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Anders Jahres Humanitære Stiftelse og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt, uttak 2017/18/21/22, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte arbeidene inne og ute, samt Colin Archer-senter, fase II, fortsetter.

Prosjektet har i perioden ikke faste ansatte, heller ikke en daglig leder eller vaktmester, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet er revidert av E & Y og funnet i orden. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 4 013 406.

*(Donasjon til Larvik kommune kr 1,1 mill fra Stiftelsen Tolleroddens er overført i 2020 - restaurering av Krabbedammen.) Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieinntekter er ført som inntekter.

Årets overskudd legges i sin helhet inn i Stiftelsens videre arbeid i tråd med vedtektene og Stiftelseslovens føringer.

Stiftelsen Tolleroddens årsmelding 2023.
11 sider

Vedlegg: Revidert årsregnskap med gave og egeninnsatsdokument

Larvik, 11. mai 2023

Hilde L. Lindhjem Borgin
Hilde L. Lindhjem Borgin
leder

Finn Mørch Andersen
Finn Mørch Andersen
nestleder

Øyvind Bakken
Øyvind Bakken
styremedlem

Ingjerd Beate Nyhus Larsen
Ingjerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

Turid Løsnæs
Turid Løsnæs
styremedlem

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2022 Etter regnskap, egeninnsatsdokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komme., Vestfold f.k.
Norsk Kulturminnefond, Riksantikvaren,
spillemidler,
private bidrag, bl.a. Stiftelsen UNI,
Sparebankstiftelsen
DNB, Tolleroddens Venner, Anders Jahres
Humanitære stiftelse og **overskudd**
promotering.
Egeninnsats, dugnad, gaver, ikke regnskapsført
dokumentert

kr 13 200 000,00

kr 22 846 000,00

kr 19 637 000,00

Sum bidrag/investert 2001 – 2022,
tilnærmet

kr 55 683 000,00

